

Ungdomsråd og fritid for barn og unge

– inspirasjon til tiltak og verktøy for aktiv fritid og ungdomsmedvirkning

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON

The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

Innhold

Forord	3
Ungdomsmedvirkning og aktivitetskort i Bergen	5
Ungdomsråd på Tvers	8
Tre gode grunner til å sjekke ut Erasmus+ ungdom	10
Ungdom ved roret	14
BUA Stord	16
Fritid og ungdomsmedvirkning i Stad	18
Barnerepresentant og medvirkning i Tinn kommune	20
Ungdomsråd i Danmark.....	22

Redaktører:

Trine Lise Hoffmann
trine-lise.hoffmann@bufdir.no

Christian Hellevang
Christian.Hellevang@ks.no

Martin Gustavsen
martin@frivillighetnorge.no

Skribent:

Nora Aspheim
nora-da@hotmail.com

Forsidefoto:

Adobe Stock

Grafisk formgivning:

Bly.as

Utgivelsesår:

2022

ISBN 978-82-93866-24-4

Forord

Bufdir, Frivillighet Norge og KS inviterte første gang i juni 2020 til de første regionale læringsløftene «Bli med – Aktiv fritid for alle». Arbeidet er forankret i Fritidserklæringen som bygger på FNs barnekonvensjon § 31, og er et samarbeid mellom regjeringen, kommunene og frivilligheten. Erklæringen ble først signert i 2016 og «nysignert» i 2022, med flere departementer og organisasjoner som nye samarbeidsparter.

FNs barnekonvensjon § 12, er nå også tydeliggjort i Fritidserklæringen – «Barn og unges rett til medvirkning må ivaretas og vil bidra til bedre løsninger for å inkludere alle barn på fritiden». Høsten 2022 endret vi derfor navn på de regionale samlingene til «Nettverk for unges fritid og medvirkning».

Det er i år gjennomført fire nettverkssamlinger – Karasjok, Alta, Drammen og Bergen. På nettverkssamlingene har kommuner, ungdomsråd og frivillige organisasjoner delt erfaringer fra arbeidet som gjøres lokalt for å bidra til at enda flere barn og unge skal få delta i minst en fritidsaktivitet. I dette heftet deler vi noen av de eksemplene som har blitt presentert i nettverket i 2022. Vi håper at det kan inspirere dere til videre arbeid med både ungdomsmedvirkning og til å gi alle barn og unge mulighet til å delta i organiserte fritidsaktiviteter!

Hilsen

Redaksjonen for dette hefte

Ungdomsmedvirkning og aktivitetskort i Bergen

Hvordan kan kommunen gi flere barn og unge adgang på kulturelle opplevelser og aktiviteter? Og hvordan kan ungdom medvirke i utformingen av ungdomsklubber? Les hvordan Bergen kommune gjør det!

Bergen kommune er en stor og kompleks organisasjon hvor ulike byrådsavdelinger har ansvar for ungdomsmedvirkning, deltakelse og inkludering på sine ansvarsområder. I tillegg har Bergen kommune et ungdomsråd som organisatorisk ligger under byrådsleders avdeling, hvor en rådgiver er dedikert til ungdomsrådet. Kulturetaten er en del av byrådsavdeling for kultur, frivillighet og inkludering, og har ansvar for en rekke av kommunens kulturtjenester- og tilbud.

Aktivitets- og kulturtilbudet i kommunen retter seg særlig mot barn og familier, ungdom, personer med utviklingshemming og mennesker med psykiske helseplager. Tjenestetilbudet består blant annet av ungdomsklubber, juniorklubber, kulturskole, bydekkende tilbud og ulike kurs. For å sikre at flere barn og unge fra økonomisk vanskeligstilte familier får mulighet til å delta i aktivitets- og kulturtilbud

har kommunen et aktivitetskort for målgruppen. Videre har Bergen kommune stort fokus på dialog og medvirkning fra ungdom i utformingen av kulturtilbudet.

Aktivitetskort

Aktivitetskortet gir barn og unge i alderen 0–17 år fra økonomisk vanskeligstilte familier gratis adgang til en rekke aktiviteter og kulturelle opplevelser i Bergen. Kortet er et kompensere tiltak for målgruppen, og skal forhindre utestengelse på viktige opplevelses- og deltakerarenaer og fremme integrering. Det er delt ut rundt 6000 aktivitetskort og kommunen har en avtale med omkring 40 tilbydere.

Aktivitetskortet gir tilgang på fritidsaktiviteter, kino, svømming og kulturelle aktiviteter. Brosjyrer med informasjon om aktivitetskortet finnes på forskjellige språk som engelsk,

ukrainsk, arabisk og kurdisk for å forhindre at språk blir en barriere. Et aktivitetskort kan deles ut av helsesykepleiere, NAV-kontorer, barnevern, krisesenter eller Introduksjonssenteret for flyktninger. Den siste tiden har Bergen kommune opplevd stor pågang etter aktivitetskort og ser et stort behov for flere kort.

Medvirkning i utforming av ungdomsklubber

Et hovedmål i Bergen kommunes kulturstrategi er at barn og unge medvirker i utformingen av kulturtilbudet. Ungdom skal ha reell medvirkning i konkrete aktivitetsprosjekter og planprosesser. I dialog med kommunen skal ungdom oppleve at deres ønsker blir ivaretatt og lyttet til. Når brukerne av tilbudet inkluderes i prosessene vil tilbudene forbedres og forhåpentligvis føre til høyere deltakelse og bruk. Medvirkning gir ungdommer større eierskap til kulturtilbudet i kommunen.

Et eksempel på en medvirkningsprosess var da Etat for utbygging inviterte elever fra alle skoler i Loddefjord til arbeidsverksted om hvordan ungdomshuset og et nytt Fysak aktivitetshus kan løses i bydelen. Utbyggingsprosjektet er i en tidlig fase, og utgangspunktet er at dagens Elvetun ungdomshus trenger en oppgradering, i tillegg til at Loddefjord ikke har et Fysak aktivitetshus som tilrettelegger for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Det er også behov for trygge og attraktive møteplasser i bydelen. For å gi brukerne mulighet til å komme med innspill på hvordan ungdomshuset og aktivitetshuset kan løses, ble elevene på arbeidsverkstedet delt inn i grupper og det ble diskutert ulike spørsmål i forbindelse med utbyggingsprosjektet. Ungdommene kom med mange ulike ideer og nyttige innspill som kommunen vil ta med seg videre i prosjektet.

Ungdomsråd på Tvers

Idrettsklynge Vest styrker samhandlingen rundt idrett, fysisk aktivitet og folkehelse i Vestland ved å etablere møteplasser på tvers av fagfelt og organisasjoner. En av de sentrale møteplassene er Ungdomsråd på Tvers.

Idrettsklynge Vest

Idrettsklynge Vest legger til rette for møteplasser som bidrar til informasjonsutveksling, kunnskapsformidling og utvikling på tvers av fagfelt og organisasjoner. Hensikten er å styrke samhandlingen innenfor idrett, fysisk aktivitet og folkehelse. Å skape møteplasser der kunnskapsrike personer fra ulike organisasjoner kommer sammen gir muligheter for å finne løsninger på komplekse samfunnsutfordringer, nå vanskelige mål og tenke nytt. Gjennom Idrettsklynge Vest er det skapt en felles plattform som styrker fagfeltet og øker statusen til idrett, fysisk aktivitet og folkehelse. Målet er å gjøre Bergen og Vestland til en ledende region på feltet der viktige problemstillinger løses på en ny og innovativ måte.

Aktører som er involvert i Idrettsklynge Vest er Vestland Fylkeskommune, Bergen kommune, Universitetet i Bergen, Høyskolen på Vestlandet, Helse Bergen, Norges Idrettsforbund Vestland Idrettskrets, Brann og Olympiatoppen Vest. Eksempler på møteplasser er Aktive

Gamere, Forskning og utvikling, Arrangementskompetanse, Paraidrett, Toppidrett, Fysisk aktivitet for eldre og Ungdomsrådet på Tvers.

Ungdomsråd på Tvers

I møteplassen Ungdomsråd på Tvers har Idrettsklynge Vest samlet representanter fra ungdomsråd blant organisasjonene og satt dem sammen til et felles ungdomsråd. Målet er å øke brukermedvirkningen fra en viktig målgruppe i og på tvers av organisasjonene i Idrettsklynge Vest.

Representantene utgjør ungdommens stemme og er essensielle for at utviklingen av prosjekter og møteplasser er bærekraftige og levedyktige. Ungdomsråd på Tvers er også en arena for ungdommene til å diskutere saker som er felles for flere av ungdomsrådene innenfor feltene idrett, fysisk aktivitet og folkehelse. Ungdommene har mulighet til å ta initiativ til felles diskusjoner og nye samarbeidsprosjekter på tvers av Idrettsklynge Vest-organisasjonene. Dette gjelder både i saker som er aktuelle for flere av ungdomsrådene, aktuelle i ett ungdomsråd, men som vil påvirke ungdomsbrukere i andre organisasjoner, eller som er aktuelle for ungdomsbrukeren sitt helse- og idrettstilbud. Idrettsklynge Vest er koplingspunktet mellom Ungdomsråd på Tvers og respektive organisasjoner.

Tre gode grunner til å sjekke ut Erasmus+ ungdom

TEKST: INGEBORG LUNDGAARD KJÆRSTAD

Gjennom Erasmus+ har Ungdomspanelet i Møre og Romsdal deltatt i et gruppeutvekslingsprosjekt sammen med ungdommer fra Polen. Foto: Ungdomspanelet i Møre og Romsdal

1

Erasmus+ ungdom har uante muligheter!

Erasmus+ ungdom gir støtte til prosjekter for ungdom og ungdomsarbeidere, lokalt og internasjonalt. Du som jobber med ungdom kan få støtte til det du trenger:

Har du behov for kompetanseheving? Bli med på kurs i et internasjonalt miljø der dere kan lære av hverandre. Vil du gjøre noe ekstra for ungdommene du jobber med? Ta dem med på en gruppeutveksling der de får møte ungdommer i andre land.

Vil dere arrangere et lokalt arrangement for ungdommer, eller et internasjonalt samarbeidsprosjekt over flere år? Søk støtte gjennom Erasmus+ ungdom.

2

Gjør som Møre og Romsdal – utnytt potensialet i internasjonale prosjekter

Møre og Romsdal har brukt Erasmus+-programmet aktivt i mange år, med flere ulike prosjekter i sving. Sommeren 2022 deltok Ungdomspanelet i Møre og Romsdal på et gruppeutvekslingsprosjekt sammen med ungdommer fra Polen: Først møttes alle i Norge for å oppleve nordvest-landet sammen, gå på fjelltur og se museer. Deretter dro ungdommene fra Norge på besøk til sine nye venner i Polen.

– Deltakelse i Erasmus+ har gitt positive resultater både for deltakerne selv, men også for fylkeskommunen. Erasmus+ gir oss mulighet til å dele erfaringer, få ny kompetanse og livsvarige vennskap, forteller internasjonal rådgiver i fylkeskommunen, Kristian Severeide.

Ungdommene syntes det var gøy å vise hverandre kulturen og hjemstedet sitt. De likte at det var fokus på morsomme aktiviteter de kunne gjøre sammen, heller enn klasseromsundervisning. Til fylkeskommunes nettsideredaksjon sa nestleder i ungdomspanelet, Niels Leenders: – Vi har lært mye om polsk kultur og historie, og brukt tid med en fantastisk gjeng polske ungdommer. Det har blitt minner for livet!

Gjør som Lindesnes – arranger et lokalt ungdomsprosjekt

Lindesnes ungdomsråd så at det var behov for å snakke mer om hatprat i sitt lokalmiljø, og de ville lage en konferanse for ungdom basert på denne tematikken. Ungdomsråds koordinatør i kommunen, Anne Grønsund, hjalp dem å sette ideene deres inn i en søknad om støtte gjennom Erasmus+ ungdom. Våren 2022 ble det klart at de fikk innvilget støtte, og Hatpratkonferansen 2022 ble gjennomført i juni samme år.

- Vi voksne bidro med å lytte til ideene og ønskene og komme med løsningsforslag som de enten avviste eller gikk videre med, sier Anne Grønsund.
- De eide jo dette selv og da var det mer for meg som veileder å få det ned på papiret i rett innramming.

Arrangementet var svært vellykket. I tillegg til ungdommer fra skolene i kommunen ble også politikere, eksperter og TV-personlighet, Leo Ajkic, invitert. Deltakerne fikk mulighet til å reflektere over spørsmål de aldri hadde tenkt over tidligere, og de ble både engasjerte og berørte av tematikken. I ettertid har flere av skolene i kommunen bestemt seg for å jobbe videre med tematikken i skolesammenheng.

Ungdommer og lokalpolitikere i Lindesnes diskuterte hatprat sammen med Leo Ajkic på Hatpratkonferansen 2022. Foto: Lindesnes kommune v/ Malin Helen Jørgensen

Hva er Erasmus+ ungdom?

En del av EU-programmet *Erasmus+*.

–

Administrert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

–

En støtteordning for ungdomsprosjekter. I 2022 lå det 55 millioner kroner i potten.

–

En ressurs for ungdomsarbeidere.

I 2021–2023 har ungdomsrådet i Bømlo en sentral rolle i prosjektet *Ungdom ved roret*. Det er et samarbeidsprosjekt mellom Askøy og Bømlo kommune for å sette søkelys på ungdommers engasjement og medvirkningskraft.

Målet med *Ungdom ved roret* er at ungdom setter dagsorden og får medvirke i saker som angår dem. I prosjektet tester Bømlo en alternativ organisering av ungdomsrådet med oppstartssamling og prosjektarbeid. Gjennom målrettede metoder og verktøy er hensikten at ungdom driver frem konkrete saker eller prosjekter og får innflytelse i saker de engasjerer seg i. Prosjektet er finansiert av Vestland fylke og gjennomføres i samarbeid med Askøy kommune.

Fra ideer til konkrete prosjekter

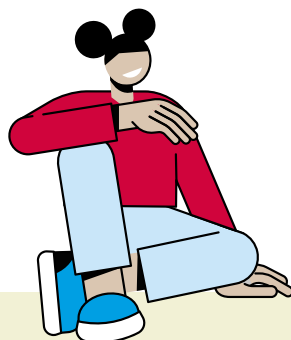
I Bømlo består ungdomsrådet av medlemmer fra ungdomsskoler og videregående skoler.

For å lykkes i ungdomsrådsarbeidet er det viktig at medlemmene i ungdomsrådet kjenner hverandre, og at prosjektene ungdommene engasjerer seg i følges opp systematisk. Fordi rådsmedlemmene kommer fra ulike skoler og ikke kjenner hverandre fra før er det sentralt at det skapes trygge rom der ungdommen kan si sin mening. Bømlo erfarer at dette er avgjørende for å kunne oppdage hvilke saker ungdommen faktisk bryr seg om og ønsker å jobbe med.

I Bømlo er det blitt arrangert kick-offsamling der medlemmene i ungdomsrådet blir kjent med hverandre og de voksne ressurspersonene de kan spille på. Hensikten med oppstartssamlingen er at ungdommene diskuterer seg frem til konkrete prosjekter de ønsker å jobbe med det kommende året. Målet er at ideene blir konkretisert så mye som mulig slik at prosjektene blir gjennomførbare. På kick-off-samlingen høsten 2021 deltok blant annet en representant fra Moster2024. Under samlingen kom ungdommene frem til at de ønsket å arrangere en debatt i samarbeid med Moster2024. I juni 2022 ble Moster2024/ Ung arrangert der det ble satt søkelys på hvor viktig det er å snakke om psykisk helse. Ungdomsrådet var både med i planleggingen og gjennomføringen av debatten.

Å skape og formidle resultat

For å få til reell medvirkning er det viktig at ideer blir til konkrete prosjekter. I Bømlo viser erfaringene at det er viktig å kartlegge hva ungdommen selv kan gjøre og hvilke ressurser de har å spille på for å lykkes i medvirkningsprosessene. Prosjektorganiseringen i Bømlo

«Samlingen var svært vellykket og ungdommen ga tilbakemeldinger på at det var lærerikt å høre på andre ungdommers ideer og meninger.»»

har gjort det enklere å invitere inn andre relevante ressurspersoner som ungdomsrådet kan samarbeide med. En viktig lærdom fra *Ungdom ved roret* er at koordinator for ungdomsrådet bør støtte opp under prosjekter og kople ungdomsrådet til ressurspersoner. Samtidig er det viktig at de voksne ikke overtar prosjektene, men lar ungdommen ha styringen.

Sentralt for *Ungdom ved roret* er å skape, men også formidle resultater av prosjekter ungdomsrådet jobber med. Ungdomsrådet i Bømlo har særlig engasjert seg i saker som møteplasser for ungdom, kollektivtransport, fritidsaktiviteter for barn og unge, psykisk helse i skolen og reflekskampanjer. Å løfte frem og synliggjøre resultater av prosjekter har flere fordeler. Først og fremst bidrar det til at ungdom opplever at innsatsen fører til noe. Dessuten bidrar synliggjøring til økt mobilisering og rekruttering av flere ungdommer. I prosjektet har det blitt lagt vekt på at det er ungdommen selv som legger frem sakene sine og at det er de som sitter på den beste kunnskapen om hvordan man rekrutterer annen ungdom.

Fellessamling på Flesland

Som en del av prosjektet arrangerte Askøy og Bømlo kommune fellessamling for ungdomsrådsarbeidet i september 2022. På samlingen deltok rundt 80 engasjerte ungdommer fra elevrådene, ungdomsråd, ungdommens kommunestyre og andre ungdomsorganer som har medvirkning som fokus. I to dager diskuterte og reflekterte ungdommene ikke bare om hvordan de kan ta ordet, men også hvordan de kan ta styringen for å skape et rausere, varmere og mer inkluderende samfunn. I løpet av samlingen ble det holdt foredrag og ungdommen deltok i gruppearbeid og debatter.

Samlingen var svært vellykket og ungdommen ga tilbakemeldinger på at det var lærerikt å høre på andre ungdommers ideer og meninger. I tillegg gir slike samlinger mulighet for mer kontakt og samarbeid på tvers av kommunegrensene. Samlingen ga ungdommene motivasjon for videre arbeid og økt kunnskap om hvordan de kan bidra til å gjøre samfunnet bedre. Video fra samlingen kan du se [her](#).

BUA Stord

FOTO: ADOBE STOCK

BUAs visjon er at barn og unge får mulighet til å prøve ut flere og mer varierte aktiviteter uten å øke forbruket. For å lykkes må det være enkelt å låne utstyr.

BUA Stord er et tilbud der man kan låne fritids-, aktivitets,- og friluftsutstyr helt gratis. Fordi mangel på utstyr er en barriere for deltakelse, gjør utstyrsportalen det mulig for flere å delta i aktivitetene de ønsker, uavhengig sosioøkonomisk status. Formålet er både å bidra til inkludering i helsefremmende aktiviteter, samtidig som utlån av utstyr gir redusert forbruk.

Organisering av BUA Stord

I Stord ble BUA etablert i september 2017 og er driftet av Stord kommune. BUA holder til i samme lokaler som frivillighetssentralen. Utstyrsordningen drives i stor grad av engasjerte frivillige i tillegg til noen ansatte som er finan-

siert med egne midler. BUA Stord er støttet av midler fra Bufdir.

BUA Stord er åpen ni timer i uken fordelt på tre dager og tilbyr barn, unge, familier, skoleklasser, lag og organisasjoner mulighet til å låne utstyr til mange ulike fritidsaktiviteter og idretter. Under koronapandemien har BUA Stord blitt et svært populært tilbud.

De jobber derfor med å utvide åpningstidene og flytte BUA til større lokaler.

Utstyr

Jevnt over er det mange som låner utstyr fra

BUA i Stord. Hvilket utstyr som er på lager varierer fra sesong til sesong. Det er også variasjoner ut fra sesong hvor mange utstyrsenheter som blir lånt ut. I september 2022 ble 259 utstyrsenheter utlånt fra BUA Stord. Særlig er det stor etterspørsel etter sparkesykler og rullebrett etter åpningen av skateparken i kommunen. Erfaringene fra Stord viser at utstyret i liten grad blir ødelagt, det er lite svinn og at slitasjen på utstyret er som ved normal bruk. Brukerne av BUA Stord er svært fornøyde med tilbudet.

Samarbeid og synliggjøring

I tråd med Bærekraftsmål 17. er samarbeid sentralt for BUA. I Stord samarbeider BUA med

grunnskolene, Stord videregående skole, Stord Folkehøyskole, Stord IL, Barnas Turlag, Røde Kors, Norsk Folkehjelp og Frivillighetssentralen. BUA Stord har for eksempel arrangert aktivitetsdager i samarbeid med ulike lag og organisasjoner.

For BUA er det viktig å synliggjøre fordelene av å bruke utstyrssentralen og gjøre tilbudet kjent for alle i lokalsamfunnet. BUA synliggjør utstyrssentralen gjennom sosiale medier, lokal presse/annonsering, deltakelse på ulike møter for eksempel kommunale informasjonsmøter, foreldremøter og stands på ulike aktiviteter og arrangementer.

Fritid og ungdoms- medvirkning i Stad

FOTO: ARILD VONHEIM

Sammen med kommunens innbyggere, næringsliv og foreninger utvikler Stad kommune gode tiltak for å realisere målsettingen om et aktivt og meningsfullt liv for barn og unge. Blant samskapingspartnerne er ungdomsrådet i Stad.

Samskaping som strategi

Siden kommunesammenslåingen til nye Stad kommune har samskaping vært kommunens strategi for å finne gode løsninger på lokale utfordringer. I samarbeid med Nordre Follo, Telemarksforskning og konsulentselskapet TINKR har Stad fått midler fra Forskningsrådet til prosjektet «Den samskapende kommune». Formålet med prosjektet er å finne løsninger på sammensatte samfunnsutfordringer som kommune-Norge står overfor. Fordi utfordringene er komplekse er hensikten å involvere innbyggere og andre aktører i utviklingen av lokalsamfunnet. På denne måten vil ressursene i samfunnet brukes på en bedre måte. Blant samskapingspartnerne i Stad er videregående skole, frivillighetssentral, treningssenter, idrettslag, folkehøyskole og ungdomsrådet.

Samskapingsprosjekt i Stad

Et av samskapingsprosjektene i Stad er «Eit aktivt og meningsfullt liv». Formålet er å skape attraktive, inkluderende og tilgjengelige møteplasser og arrangementer for innbyggerne i kommunen. For eksempel er det utviklet et kveldstilbud for ungdom i samarbeid med kaféen Coco. Ungdommene i Stad opplevde et behov for steder der de kan være etter skoletid. I kaféens lokaler møtes ungdom for å henge, være sosiale og høre på musikk.

Videre arrangerer Stad kommune aktivitetskvelder i samarbeid med Eid idrettshus og trenings- og aktivitetssenteret Hamna. På aktivitetskveldene får ungdom mulighet til å delta i ulike aktiviteter slik som bordtennis, airhockey, buldring, yoga og parkour. I tillegg arrangeres det gamingkvelder for barn og unge. Stad kommune arrangerer også sommerskole for

Ungdomsrådene i Nordfjord delte erfaringer i hvordan drive ungdomsråd på samling i Operahuset

elever på 1.–10. trinn. I samarbeid med lag, organisasjoner og andre aktører får barn og unge mulighet til å prøve ut et mangfold av aktiviteter i sommerferien.

Samling for ungdomsrådene i Nordfjord

I Stad er ungdomsrådet en sentral samarbeidspartnerskapspartner. Saker som ungdomsrådet engasjerer seg i er møteplasser, busstilbud, fritidsaktiviteter for barn og unge og svømmebasseng-saken i kommunen.

I høst ble det arrangert fellessamling for ungdomsrådene i Nordfjord. I Operahuset i Nordfjord kom ungdomsrådene sammen for å høre hvordan de andre ungdomsrådene jobber og få kunnskap om hvordan ungdomsrådet kan representere andre ungdom. Hensikten var å bygge nettverk og få tips til hvordan de kan jobbe godt sammen som ungdomsråd.

Under samlingen holdt tidligere basketballspiller, Marco Elsafadi, foredrag om inkludering og ungdomsrådets rolle som talerør for andre ungdom som ikke tør å snakke høyt. Videre holdt ordførerne i Kinn og Bremanger innlegg om hvor viktig ungdomsrådene er for kommunene, og at medlemmene i ungdomsrådet er valgt for å representere andre ungdom. Festivalsjef i Malakoff fortalte hvor viktig det er at ungdomsrådene tar initiativ til saker de engasjerer seg i. I tillegg ønsket festivalsjefen innspill fra ungdom til arrangementer og konserter til neste års festival. Samlingen i Operahuset var svært vellykket og fikk mye medieomtale. Ungdommene fikk motivasjon og inspirasjon til videre arbeid og håpte at samlingen ville føre til mer samarbeid og kontakt mellom ungdomsrådene i Nordfjord.

Barnerepresentant og medvirkning i Tinn kommune

FOTO: ADOBE STOCK

For å sikre medvirkning for barn og unge i plan- og byggesak har Tinn kommune gode erfaringer med å organisere barnerepresentanten, koordinator for ungdomsråd og SLT koordinator i en og samme person.

Tinn kommune deltar også i nettverk for barne- representanter i regi av Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Barnerepresentant og koordinator for ungdomsråd

I plan- og bygningsloven står det at kommune- styret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planlegging. Intensjonen bak ordningen om barnerepresentanten er at vedkommende skal bidra til at barn og unges interesser blir ivaretatt og synliggjort i plan- og byggesaksbehandlin- gen. Samtidig er kommunene pålagt å opprette et ungdomsråd. Ungdomsrådet er ungdommens medvirkningsorgan og har som formål å sikre bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder ungdom. For at ungdomsrådet skal fungere optimalt har rådet behov for administra- tiv hjelp i form av en koordinator eller sekretær som kan følge opp ungdomsrådet.

Fordi koordinator for ungdomsrådet har nær kontakt med barn og unge, og vet hva de er opptatt av i forhold til sine oppvekstvilkår, har Tinn kommune valgt at én person både utfyller rollen som koordinator for ungdomsrådet og barnerepresentant i plan- og byggesak.

Koordinator for ungdomsrådet kjenner til barn og unges ønsker, behov og opplevelser av nær- miljøet, samtidig som vedkommende har bred kompetanse om medvirkning for barn og unge. Kommunal- og distriktsdepartementet anbe- faler også at barnerepresentanten har erfaring med barn og unge og prosessene for å ivareta barn og unges interesser. Dette har koordinator for ungdomsrådet god kompetanse på. I Tinn kommune har det å forene disse funksjonen

også ført til et godt samarbeid mellom planav- delingen og ungdomsrådet i kommunen. Pla- navdelingen deltar på ungdomsrådets møter.

Barnerepresentant og SLT koordinator

For å ivareta barn og unges interesser har Tinn kommune også valgt å samordne funksjonen til SLT koordinatoren i samme person som barne- representant og koordinator for ungdomsrådet. Gjennom SLT-nettverket har SLT -koordina- toren opparbeidet verdifull kompetanse om lokale utfordringer og sammenhenger mellom nærmiljøets fysiske utforming og hvorvidt nærmiljøet oppleves trygt, variert og aktivitets- fremmende for barn og unge. Å kombinere oppgavene til en SLT koordinator, barne- representant og koordinator for ungdomsråd i samme person kan bidra til mer helhetlig inn- sikt og kunnskap om barn og unges interesser i plan- og byggesak.

Nettverk for barnerepresentanter

I Vestfold og Telemark fylkeskommune arran- geres det to ganger årlig nettverkssamlinger for barnerepresentanter. Lignende samlinger ble også arrangert i Telemark før fylkessammenslå- ingen. Før en nettverkssamling har en arbeids- gruppe bestående av to representanter fra to ulike kommuner ansvar for å sette agenda og lage et program i samarbeid med fylkeskom- munen. Eksempler på temaer som nettverket har diskutert er planveileder for ungdomsråd og juridisk forankring og handlingsrom for hensynet til barn og unge i planlegging. Tinn kommune har svært gode erfaringer med nett- verkssamlingene fordi de det bidrar til å sette ulike problemstillinger på dagsorden, og veien blir kort mellom barnerepresentantene for å ta kontakt med- og lære av hverandre.

Ungdomsråd i Danmark

AF: SOFUS PILEHAVE
REDIGERET AF: AMALIE LUNDGREN PEDERSEN

I Danmark er der omkring 50 eksisterende kommunale ungdomsråd, ungeråd eller ungepaneler. Rådene tager mange former, men fælles for alle er, at de er en demokratisk organiseret gruppe af 5–50 unge der arbejder for at gøre det nemmere, sjovere og bedre at være ung i deres lokalområde eller kommune. De fleste råd er tilknyttet kommunerne direkte eller gennem Ungdomsskolen, som er kommunens fritidstilbud for unge under 18. Det er dog ikke sådan, at ungdomsråd kun er for unge under 18 i alle kommuner. Alderen varierer mellem 12–30 år i de forskellige råd. I Danmark er der ikke nogen lovgivning om ungdomsråd, men alle kommuner skal have et ældreråd og et handicapråd, hvis organiseringsmodel kan overføres til ungdomsråd.

Ungdomsrådernes organisering varierer meget. Nogle råd afholder valg, hvor alle kommunens unge kan stemme, hvor andre råd består af, dem der dukker op til åbne møder. Nogle råd har en forperson, og andre har ikke. Nogle råd har en pulje, de forvalter til ungdomsprojekter i kommunen, og andre har kun midler til sig selv. Få råd har ingen midler og må derfor eksistere, som en frivillig forening der skal fundraise til arrangementer osv. Særligt uden for de store byer

har ungdomsrådene et ungdomshus, hvor de afholder aktiviteter og agerer husets bestyrelse.

Ungdomsrådene har to primære spor: kultur og politik. Nogle ungdomsråd gør kun det ene eller det andet, og andre gør begge. Eksempler på kultur er lokale festivaler og koncerter. Politisk har flere råd ret til at stille forslag til byrådet som skal tages op. I de seneste år har klima, seksualundervisning og offentlig transport fyldt meget for ungdomsrådene, og der har været et stort fokus på folkeskolen, da det er kommunerne der administrerer folkeskolerne. Rådene er også ofte høringspart og skriver hørings svar til politik, der påvirker unge samt kommunens samlede budget.

I Netværket af Ungdomsråd (NAU) kan ungdomsrådene organisere sig nationalt. Det er en frivillig interesse- og netværksorganisation for rådene, som arbejder for unges indflydelse i lokalsamfundene. NAU mener blandt andet, at ungdomsråd skal være lovpligtige i alle kommuner ligestillet med ældrerådene. NAU samarbejder også med andre landsdækkende ungdomsorganisationer og er på den måde også et springbræt og en vej fra de lokale ungdomsråd videre ud i samfundet.

Postadresse: Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Besøksadresse: Haakon VII's gt. 9, 0161 Oslo

Telefon: 24 13 26 00

ks@ks.no
www.ks.no